

Παρέμβαση ΤΕΕ/ΤΔΜ στο orengon για Εθνικό Ενεργειακό Σχεδιασμό

Το ΤΕΕ/ τμ. Δυτικής Μακεδονίας παρενέβη στο orengon.gr επί του αναλυτικού κειμένου του Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού της Δημόσιας Διαβούλευσης του ΥΠΕΚΑ λόγω των ιδιαίτερα σημαντικών επιπτώσεων που θα έχει για τη Δυτική Μακεδονία εφόσον υιοθετηθεί με την παρακάτω παρέμβαση:

Οι βραχυπρόθεσμες προκλήσεις της εθνικής ενεργειακής πολιτικής χαρακτηρίζονται από την υψηλή προοπτική διείσδυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο εθνικό ενεργειακό χαρτοφυλάκιο, αυξημένες απαιτήσεις σε δυναμικό αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, ενίσχυση και ανάπτυξη των δικτύων μεταφοράς, κάλυψη ελλειμμάτων και εξασφάλιση ρευστότητας του ΛΑΓΗΕ, μόχλευση χρηματοδοτήσεων και κυρίως, αποστολή ισχυρού μηνύματος στην αγορά για βιώσιμες ενεργειακές επενδύσεις.

Επιπλέον, η σχεδιαζόμενη απόσυρση των υπέργηρων λιγνιτών μονάδων αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντικότατο έλλειμμα ενέργειας και πρωτίστως ισχύος σε βάθος δεκαετίας, δεδομένου ότι δεν υπάρχει τεκμηριωμένη πρόταση κάλυψης του ελλείμματος των 3000 MW και λαμβάνοντας βέβαια υπόψη ότι με ενεργειακούς όρους, το 2020 είναι μόλις «μεθαύριο». Δυστυχώς, όλα τα προαναφερόμενα πρέπει να υλοποιηθούν σε ένα δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, ασφυκτικής δημοσιονομικής προσαρμογής, έξαρση της ανεργίας και του δημοσιονομικού κόστους και μιας γενικότερης επενδυτικής δυσπραγίας.

Σε απάντηση αυτών, το ΥΠΕΚΑ θέτει σε Δημόσια Διαβούλευση πρόταση αναφορικά με τον Εθνικό Ενεργειακό Σχεδιασμό με χρονικό ορίζοντα το 2050. Σε μια πρώτη, γενική παρατήρηση, το κείμενο χαρακτηρίζεται από μια εμμονή στο πρόβλημα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, η οποία ιεραρχείται πολύ υψηλά στις προτεραιότητες και ευθέως δυσανάλογα με τις πειστικές απαιτήσεις και την τραγική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα. Επιπλέον, στο συγκεκριμένο κείμενο, το σύνολο της Χώρας αντιμετωπίζεται ως «αδιάστατο σημείο» και όχι ως ένα σύνολο Περιφερειών με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ιδιαίτερες απαιτήσεις, ιδιαίτερα προβλήματα και ιδιαίτερα πλεονεκτήματα. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτελεί η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η ενεργειακή καρδιά της Ελλάδας, σύμφωνα με τους διαχρονικούς και προσφιλείς χαρακτηρισμούς των πολιτικών.

Λιγνιτικά αποθέματα και επενδύσεις αξίας δεκάδων δις ευρώ, συσσωρευμένη τεχνογνωσία δεκαετιών, χιλιάδες λιγνιτωρύχοι και εργαζόμενοι στη βιομηχανία λιγνίτη αλλά και η αναπτυξιακή κόπωση μιας ολόκληρης Περιφέρειας, ως απόρροια της λιγνιτικής μονοκαλλιέργειας, αντιμετωπίζονται εξόχως γραφειοκρατικά, χωρίς ίχνος προοπτικής και περιφερειακής συνοχής.

Επί του πρακτέου, οι επί μέρους παρατηρήσεις/ προτάσεις μας στο κείμενο του Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού έχουν ως ακολούθως:

1. Ανυπαρξία εθνικής στρατηγικής αξιοποίησης των ελληνικών λιγνιτών ως το

μοναδικό εγχώριο καύσιμο που παρέχει ασφάλεια εφοδιασμού, ελεγχόμενο κόστος παραγωγής, δυνατότητα επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας και δημιουργίας πρωτογενούς πλεονάσματος

2. Ανυπαρξία οράματος και προοπτικής αναφορικά με τη δημιουργία ενεργειακού άξονα σε επίπεδο Ν. Δ. Βαλκανίων, με σημείο αναφοράς τα σημαντικότερα λιγνιτικά αποθέματα των βαλκανικών χωρών και επίκεντρο τη Δυτική Μακεδονία, ενδυναμώνοντας εμπράκτως την κομβική θέση της Χώρας μας στις αναδυόμενες ενεργειακές αγορές.
3. Ατεκμηρίωτη απαξίωση των τεχνολογιών δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS) με ταυτόχρονη μηδενική αναφορά στις τεχνολογίες αξιοποίησης του διοξειδίου του άνθρακα (CCU). Αναδυόμενες και κρίσιμες τεχνολογίες για όλες τις χώρες που διαθέτουν σημαντικά κοιτάσματα ορυκτών καυσίμων και κυρίως, για τις χώρες που παρακολουθούν τις εξελίξεις και ενδιαφέρονται εμπράκτως για μια αποτελεσματική αξιοποίηση των εγχώριων ενεργειακών πόρων.
4. Μηδενική αναφορά στις δυνατότητες εξω-ηλεκτρικής χρήσης του λιγνίτη, κυρίως σε αποκεντρωμένα συστήματα τηλεθέρμανσης και αποτελεσματικής απεξάρτησης από το πετρέλαιο θέρμανσης. Δεν λαμβάνεται υπόψη η έντονη διαφοροποίηση στις ανάγκες θέρμανσης που έχει η Βόρεια Ελλάδα.
5. Μηδενική αναφορά στη δυνατότητα αξιοποίησης των λιγνιτών σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Απουσία των λιγνιτών από τις εθνικές προτεραιότητες αναφορικά με την Έρευνα και Καινοτομία.

Πέραν των παραπάνω ενδεικτικών και όχι εξαντλητικών παρατηρήσεων μας, οφείλουμε να επισημάνουμε τα εξής:

- Οι κεντρικές παραδοχές και οι κεντρικοί άξονες του Ενεργειακού Σχεδιασμού δεν έχουν δοθεί σε Δημόσια Διαβούλευση επί της αρχής.
- Γίνεται αναφορά ότι για τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού ότι «ένας από τους σημαντικότερους στόχους αποτελεί η μέγιστη δυνατή απεξάρτηση από τις εισαγωγές πετρελαίου» ενώ ταυτόχρονα δεν συμπεριλαμβάνεται και το φυσικό αέριο το οποίο είναι επίσης εισαγόμενο καύσιμο.
- Γίνεται η παραδοχή για λιγνιτικά κοιτάσματα που ανήκουν στο Δημόσιο και δεν είναι υπό εκμετάλλευση χωρίς κάτι τέτοιο να προκύπτει από τεχνοκρατικό κείμενο
- Δεν λαμβάνονται υπόψη οι αναμενόμενες αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση από τη διαφοροποίηση του ενεργειακού μίγματος ανά σενάριο αλλά αντιθέτως γίνεται αναφορά για νέες θέσεις απασχόλησης. Στα συμπεράσματα δεν προβλέπονται οι πιθανές επιπτώσεις στην απασχόληση σε περιφερειακό επίπεδο.

Είναι προφανές ότι για το ΤΕΕ/ τμ. Δυτικής Μακεδονίας η παρούσα διαβούλευση πρέπει να αποσυρθεί, και να ακολουθήσει ουσιαστικός διάλογος και διαβούλευση σε ένα, με αντιπροσωπευτική συμμετοχή, συμβούλιο ενεργειακής πολιτικής.